

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSON, TEEREN, PYYN JA RIEKON METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2017–2018

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin metsästyslain (615/1993) 38 §:n nojalla metson, teeren, pyyn ja riekon metsästys eräissä maakunnissa ja kunnissa joko kokonaan tai metsästysaikaa lyhennettäisiin osittain. Esitys perustuu heinä-elokuussa laskettujen riistakolmiolaskentojen tuloksiin, jotka osoittavat asetuksessa mainituilla alueilla metsäkanalintukannan heikentyneen tai olevan edelleen alhaisella tasolla.

Metson metsästys kiellettäisiin kokonaan Varsinais-Suomen maakunnassa sekä Uudenmaan maakunnassa lukuun ottamatta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kuntia.

Metson metsästysaikaa lyhennettäisiin siten, että metsoa saisi metsästää lyhennetyn ajan 10.9.–10.10.2017 Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Päijät-Hämeen maakunnissa, Kainuun maakunnassa lukuun ottamatta Puolangan kuntaa, Keski-Suomen maakunnassa lukuun ottamatta Kannonkosken, Karsgulan, Keuruun, Kivijärven, Kyyjärven, Multian ja Saarijärven kuntia, Pohjois-Karjalan maakunnassa lukuun ottamatta Kiteen, Rääkkylän ja Tohmajärven kuntia, Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Iin, Kuusamon, Kärämäen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Pyhännän, Siikalatvan, Taivalkosken, Utajärven ja Vaalan kuntia sekä Uudenmaan maakuntaan kuuluvissa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kunnissa. Muualla metsoa saisi metsästää 10.9.–31.10.2017.

Teeren metsästys kiellettäisiin kokonaan Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kunnissa.

Teeren metsästysaikaa lyhennettäisiin siten, että teertä saisi metsästää lyhennetyn ajan 10.9.–10.10.2017 Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Päijät-Hämeen ja Satakunnan maakunnissa, Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kuntia sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Kärämäen, Muhoksen, Oulun, Pyhäjärven, Pyhännän, Siikalatvan, Utajärven ja Vaalan kuntia. Muualla teertä saisi metsästää 10.9.–31.10.2017. Urosteeren talvimetsästystä ei sallittaisi missään päin maata.

Pyy metsästys kiellettäisiin kokonaan Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kunnissa. Pyy metsästysaikaa lyhennettäisiin siten, että pyytä saisi metsästää lyhennetyn ajan 10.9.–10.10.2017 Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kuntia. Muualla pyytä saisi metsästää 10.9.–31.10.2017.

Riekon metsästys kielletäisiin koko maassa lukuun ottamatta Ylä-Lappia. Ylä-Lapissa riekon metsästystä ei rajoitettaisi, joten Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa saisi metsästä normaalisti 10.9.2017–31.3.2018.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii tämän asetuksen avulla rajoittamaan metsästystä siten, että metsästystä harjoitetaan metsästyslaissa säädetyn kestävän käytön periaatteen mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Esitetty asetus perustuu Suomen riistakeskuksen 18.8.2017 maa- ja metsätalousministeriölle tekemään esitykseen.

1 Nykytila

Metsästyslain 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Yleisistä rauhoitusajoista säädetään metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:ssä.

Metsästysasetuksen 24 § muutettiin valtioneuvoston asetuksella (816/2014) vuonna 2014 siten, että sallittiin myös urosteeren talvimetsästys osassa maata. Tarkoituksena on, että urosteeren talvimetsästys sallittaisiin vain runsaiden kantojen vuosina, kun saatavilla on riittävät laskentatiedot kannan runsauden varmistamiseen. Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 21 kohdassa on säädetty teeriuroksen yleinen rauhoitusaika Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia tammikuun 21 päivästä syyskuun 9 päivään ja marraskuun 1 päivästä joulukuun 31 päivään. Muualla maassa urosteeri on rauhoitettu marraskuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään. Naarasteeri on rauhoitettu koko maassa marraskuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään. Näin ollen syksyllä teeren metsästys on sallittu 10.9.–31.10. välisenä aikana koko maassa ja sen lisäksi urosteeren talvimetsästys metsästys on sallittu 1.–20.1. välisenä aikana Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 22 kohdassa on säädetty metson ja pyyn yleinen rauhoitusaika on 1.11.–9.9., joten niitä voidaan normaalisti metsästä 10.9.–31.10. välisenä aikana.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 19 kohdassa on säädetty riekon yleinen rauhoitusaika Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakuntien alueella lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia 1.11.–9.9. sekä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa 1.4.–9.9. ja muualla maassa koko vuoden.

Metson, teeren, pyyn ja riekon metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä *lintudirektiivi*. Metso, teeri, pyy ja riekko kuuluvat lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoi-

tettuihin lajeihin ja liitteen II B-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologiaa, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästää kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa B osassa lueteltuja lajeja saa metsästää vain niissä jäsenvaltioissa, joista on siinä maininta. Metson kohdalla on mainittu, että sitä saadaan metsästää Suomessa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulleella lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kieltä voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltä tulee kumota ennen määräajan päättymistä. Rajoitus tai kieltä voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kieltä koskee.

Kielto tai rajoitus voidaan asettaa joustavasti ympäri vuoden. Kysymyksessä on siten erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltä tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa, mutta sitä on tarpeen edelleen kehittää yhteistyössä Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Käytännössä alueelliset rajaukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (659/2016) metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2016–2017 oli kielletty osassa maata riekon, metson ja pyyn metsästys sekä lyhennetty metson, teeren ja pyyn metsästysaikaa.

2 Metsästysrajoitusten valmistelu 2017, Suomen riistakeskuksen esitys 18.8.2017 liitteenä

Vuonna 2017 riistakolmiolaskennat suositeltiin tehtäväksi 28.7.–13.8. välisenä aikana. Luonnonvarakeskus on kehittänyt laskentatulosten palauttamiseen sähköisen järjestelmän, jolla tulokset saadaan nopeasti käyttöön. Keskiviikkoon 16.8. mennessä laskennoista oli saatu 966 riistakolmion tulokset (edellisenä vuonna 811), joten laskentojen suorittaminen onnistui erittäin hyvin. Lisäksi Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennasta oli käytettävissä alustavat tulokset.

Esitys perustuu Suomen riistakeskuksen 18.8.2017 tekemään esitykseen metsäkanalintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2017–2018. Esitys on muistion liitteenä. Rajoituksien valmistelussa on pyritty yksinkertaistamaan sääntelyä siten, että alueelliset rajaukset noudattavat lintukantojen tilan perusteella arvioituja mahdollisimman suuria yhtenäisiä alueita. Mikäli metsästysaikaa katsotaan tarpeelliseksi rajoittaa, käytetään tarvittaessa vain yhtä lyhennettyä metsästysaikaa 10.9.–10.10. tai rauhoitusta kokonaan.

3 Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuonna 2017–2018

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen Suomen riistakeskuksen esityksen mukaisesti metsästysvuonna 2017–2018. Osalla lajeista ja alueista metsästyksen kiellettäisiin kokonaan ja osalla metsästysaikaa lyhennettäisiin. Urosteeren talvimetsästystä ei sallittaisi lainkaan tammikuussa 2018. Metsäkanalintulajeja koskevat metsästysajan lyhennykset on koottu yhteen asetukseen lainsäädännön selkeyden parantamiseksi.

1 § Metson metsästyksen rajoittaminen

Ensimmäisessä momentissa kiellettäisiin metson metsästyksen kokonaan Varsinais-Suomen maakunnassa ja Uudenmaan maakunnassa lukuun ottamatta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kuntia.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaikaa siten, että lyhennetty metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2017 Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Päijät-Hämeen maakunnissa, Kainuun maakunnassa lukuun ottamatta Puolangan kuntaa, Keski-Suomen maakunnassa lukuun ottamatta Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kivijärven, Kyyjärven, Multian ja Saarijärven kuntia, Pohjois-Karjalan maakunnassa lukuun ottamatta Kiteen, Rääkkylän ja Tohmajärven kuntia, Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Iin, Kuusamon, Kärsämäen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Pyhännän, Siikalatvan, Taivalkosken, Utajärven ja Vaalan kuntia sekä Uudenmaan maakuntaan kuuluvissa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kunnissa.

2 § Teeren metsästyksen rajoittaminen

Ensimmäisessä momentissa kiellettäisiin teeren metsästyksen kokonaan Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaika siten, että lyhennetty metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2017 Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Päijät-Hämeen ja Satakunnan maakunnissa, Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kuntia sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Kärsämäen, Muhoksen, Oulun, Pyhäjärven, Pyhännän, Siikalatvan, Utajärven ja Vaalan kuntia.

Kolmannessa momentissa kiellettäisiin urosteeren talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2018 niin, että se ei olisi sallittua millään alueella. Kielto kattaisi koko talvimetsästys alueen: Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon maakunnat ja Lapin maakunnan lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia.

3 § Pyyn metsästys

Ensimmäisessä momentissa kiellettäisiin pyyn metsästys kokonaan Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaika siten, että lyhennetty metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2017 Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kuntia.

4 § Riekon metsästys

Pykälässä kiellettäisiin riekon metsästys kokonaan muualla kuin Ylä-Lapissa. Metsästys olisi kiellettyä Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia. Ylä-Lapissa riekkoja voidaan metsästää normaalisti 10.9.2017–31.3.2018 välisenä aikana.

4 Esityksen vaikutukset

Esitetty metson, teeren ja pyyn metsästysajan lyhentäminen lopusta kolmella viikolla vähentäisi merkittävästi syksyn metsästyskauden aikana saaliiksi saatavien lintujen määrää kyseisillä alueilla, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi ja metsästys olisi sallittua lokakuun loppuun saakka. Laskevien ja tiheydeltään pitkäaikaiseen keskiarvoon nähden hyvin alhaisilla tasoilla olevien kantojen tilanteessa metsästyspaineen rajoittaminen esitetyillä kielloilla vähentäisi kantoihin kohdistuvaa metsästyksen aiheuttamaa kuolleisuutta ja parantaisi todennäköisesti kantojen säilymistä vahvempina ja kantojen kääntymistä nousuun seuraavana lisääntymiskautena.

Riekon metsästyksen kieltäminen kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia laajentaisi aiempaa metsästyskieltoaluetta kattamaan Ylä-Lappia lukuun ottamatta koko Pohjois-Suomen. Esitys estää metsästyksen kantaa

heikentävän vaikutuksen harvan kannan alueella kokonaan ja lisää todennäköisyyttä että kannan väheneminen pysähtyy ja kanta kääntyy kasvuun, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi ja metsästys olisi sallittua lokakuun loppuun saakka. Samoin pyyn ja teeren osalta metsästyksen kieltäminen Keski- ja Ylä-Lapin kunnissa estää metsästyksen kantaa heikentävän vaikutuksen harvan kannan alueella kokonaan ja lisää todennäköisyyttä, että kannan väheneminen pysähtyy ja kanta kääntyy kasvuun.

5 Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa esitys maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2017–2018. Valmistelussa käytettävissä oli 966 riistakolmion tulokset sekä Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennan alustavat tulokset. Esitys metsästyksen kielloista perustuu Suomen riistakeskuksen 18.8.2017 ministeriölle toimittamaan esitykseen.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, Saamelaiskäräjät, Suomen ympäristökeskus, Metsähallitus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, BirdLife Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto ry, Suomen Pystykorvajärjestö, Saksanseisojakerho ry, Kanakoirakerho, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto.

Lausunnoissa todettiin seuraavaa: **Suomen riistakeskus** toteaa lausunnossaan, että asetuseronnos perustuu Suomen riistakeskuksen esitykseen. Esityksen antamisen jälkeen Suomen riistakeskuksen tietoon ei ole tullut mitään uutta tietoa, joka antaisi aiheutta muuttava esitystä. Riistakeskus kiinnittää kuitenkin huomiota muutamiin tekniisiin virheisiin asetustekstissä ja muistiossa, jotka on syytä korjata.

Metsähallitus esittää lausunnossaan, että metsästyskiellot ovat tarkoituksenmukaisia ja perustuvat pääsääntöisesti kattavaan aineiston. Metsähallitus pitää esitettyjä rajoituksia perusteltuina, jotta metsästys ei pitkitä aallonpohjaa entisestään.

Suomen ympäristökeskus (Syke) pitää lausunnossaan kokonaisuudessaan esitystä ja sen valmistelua hyvänä. Ehdotetut tarkistukset voivat kuitenkin edelleen parantaa asetuksen toimivuutta. Pyyn metsästysaika tulisi Etelä-Savossa rajoittaa viimeisen kolmen viikon ajalta kannan taantumisen takia. Riekon osalta asetuseronnos on hyvä. Riekkokannat ovat edelleen niin alhaiset, että voimakkaat metsästysrajoitukset ovat tarpeen. Ylä-Lapin helppokulkuisille alueille kohdistuu kuitenkin kova metsästyspaine, kun metsästys on kielletty muilla alueilla. Tällaisissa tilanteissa tulisi harkita metsästäjäkohtaisia saaliskiintiöitä tai rajoittaa metsästysaika. Lisäksi Syke esittää, että alueellisten ja ajallisten metsästysrajoitusten vaikutuksesta metsästyspaineeseen ja metsäkanalintukantoihin tulisi saada tutkittua tietoa. Lisäksi kolmiolaskentojen pitkän aikavälin (vähintään viimeiset 10 vuotta) tunnusluvut tulisi saada vapaasti saataville verkkoon.

Suomen Metsästäjäliitto ry pitää ajankohtaista, metsästäjien tekemiin laskentoihin perustuvaa kannan määrittystä erittäin hyvänä pohjana kanalintujen metsästysaikojen laadinnalle. Liitto yhtyy esityksen johtopäätöksiin kantojen tilasta ja metsästysrajoituksista. Joillain alueilla laskeneet lintukannat ja tämän vuoden huono poikastuotto on herättänyt paikallisissa metsästäjissä esitystä laajempiakin rauhoitustoiveita. Liitto hyväksyisi, että täysrauhoidus- ja metsästysajan lyhennysalueita laajennettaisiin laskentojen osoittamin aluerajauksin. Tästä huolimatta liitto tiedostaa, että tällaisilla alueilla seuroilla on laajasti omaehtoisia rauhoituksia, eikä pidä asetuksella tehtäviä, esitystä jyrkempiä rajoituksia välttämättöminä.

Suomen Metsästäjäliiton Lapin piiri on antanut lausunnon, jossa esittää että on huolestunut kanalintujen heikosta kannasta, lähes koko Lapin maakunnassa. Esittää, että vakavasti harkittaisiin joko täysrauhoidusta tai vieläkin lyhentää metsästysaikoja. Ylälapin metsästäjiltä toivomus olisi, että metsästys siirrettäisiin alkamaan 1.10–31.10. Myöhäisestä kesäntulosta johtuen poikaset ovat lähes lentokyvottomia ja metsästyksen alkaessa ihan kasassa, jolloin ne ovat helppoa saalista.

BirdLife Suomi ry esittää lausunnossaan, että kaikkien metsäkanalintujen kannat olivat loppukesällä 2017 huomattavan alhaisella tasolla jo kolmatta vuotta peräkkäin. Tässä tilanteessa on metsästyksessä noudatettava suurta malttia. Esitetyt rajoitukset ovat pääsääntöisesti oikean suuntaisia, mutta metsästystä tulisi rajoittaa vielä enemmän. Metsästystä ei esitetä asetuksella säänneltäväksi muutamilla sellaisella alueella, joilla metsästyspaine on ”vähäinen” tai metsästysseuroilla on ollut tapana asettaa omia rajoituksia. BirdLife Suomi esittää, että tämä ei ole oikea toimintatapa ja nakertaa sääntelyn toimivuuden uskottavuutta. Metsästysrajoitusten pitäisi perustua vain metsästettävien lajien kannan tilaan. Vapaaehtoisten toimien, paikallisten käytäntöjen tai aikaisempien vuosien metsästyspaineen ei pitäisi vaikuttaa säädettäviin rajoituksiin. Metson metsästys tulisi kieltää kokonaan Etelä-Hämeessä. Metson metsästystä olisi esitettyjen rajoitusten lisäksi rajoitettava läntisen Suomen kaikissa maakunnissa ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan eteläosan kaikissa kunnissa. Teeren metsästystä olisi esitettyjen rajoitusten lisäksi rajoitettava Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kaikissa kunnissa. Esitettyjen rajoitusten lisäksi pyyn metsästystä olisi rajoitettava Keski-Suomen ja Etelä-Savon maakunnissa. Riekon metsästystä olisi kuitenkin rajoitettava myös Ylä-Lapissa. Kanakoiralaskennoissa tavattiin lisäksi hyvin myöhäisiä riekkopoikueita ja jopa munapesiä, mikä edellyttää riekon metsästyksen aloituksen lykkäämistä.

Suomen Pystykorvajärjestö ry esittää lausunnossaan, että ministeriön tulee huolehtia, että mahdolliset rajoitukset perustuvat todelliseen tilanteeseen lintukantojen suhteen eikä verrata lintutiheyksiä ja poikastuottoa vanhoihin tuloksiin. Lintukannoissa on aina vaihtelua, jota ei pystytä poistamaan metsästystä rajoittamalla. Nyt suunnitellut äkkinäiset toimenpiteet todennäköisesti vain pahentavat tilannetta kun kanalintumetsästyksessä kiinnostuneet pakkautuvat metsiin lyhyen jahdin aikana. Lisäksi alkusyksyn peitteisessä maastossa haavakoiden ja metsästysonnettomuuksien riski on suurempi kuin loppusyksystä. Nykyinen tapa jossa vuosittain voi olla suuriakin eroja metsästysajoissa aiheuttaa vain epävarmuutta harrastajissa eikä sillä kuitenkaan ole vaikutusta riistakantoihin, niin emme näe perusteita metsästysajan tarpeettomalle lyhentämiselle.

Kanakoirakerho ry toteaa lausunnossaan, että heikon kannan vuoksi metsästyksen rajoittaminen on perusteltua. Kuitenkaan Kanakoirakerhon mielestä ei metsästystä tulisi rajoittaa täysin metsästysalueilla, vaan pikemminkin pyrkiä säännöstelemään metsästyspainetta rajoittamalla metsästyskauden pituutta. Pitää ehdotusta oikeana, eikä esitä eriävää mielipidettä.

Luonto-Liitto ry esittää lausunnossaan, että riekon metsästyksen kieltäminen Ylä-Lappia lukuun ottamatta on oikean suuntainen. On kuitenkin huomioitava että myös Ylä-Lapin riekkokanta on todettu olevan keskimääräistä vuotta heikompi. Metsästyksen kieltäminen alueella parin vuoden ajaksi vähentäisi metsästyksen aiheuttamaa lisäkuolleisuutta ja lisäisi pesivien riekkojen määrää. Luonto-Liitto esittää, että riekon ansapyynti tulisi kieltää.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry esittää lausunnossaan, että sekä riekko että kiiruna tulee rauhoittaa myös Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa, kunnes kannat saadaan kestäväälle tasolle. Ansapyynnistä tulee luopua. Metso tulee kokonaan rauhoittaa vähintään Kanta- ja Päijät-Hämeen, Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen itäisillä alueilla, sekä Pohjois-Pohjanmaan etelä- ja länsiosissa ja Pohjois-Karjalassa eteläisiä kuntia lukuun ottamatta. Teeren osalta täysrauhoitukseen tulee ryhtyä vähintään niillä alueilla, joilla on tapahtunut laskua: Etelä-Hämeessä, Kaakkois-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. Liitto yhtyy Suomen riistakeskuksen näkemykseen pyyn rauhoituksen jatkamisesta Keski- ja Ylä-Lapissa. Eteläisen Lapin osalta tulee myös tarkastella, onko rajoitusaika riittävä turvaamaan pyykanta Pohjois-Karjalasta keskiseen Lappiin ulottuvalla vyöhykkeellä.

Suomen riistakeskus järjesti riistanhoitoyhdistysten lausuntojen keräämiseksi sähköisen kyselyn. Riistanhoitoyhdistyksistä 61 vastasi kyselyyn. Yhteensä 44 riistanhoitoyhdistystä ei esittänyt huomautettavaa, ei esittänyt esityksestä poikkeavia metsästysaikoja tai kannatti esitettyjä metsästyksen kieltoja. Riistanhoitoyhdistyksistä 16 esitti metson osalta pidempää metsästyksen kieltoa, 13 riistanhoitoyhdistystä esitti teeren osalta pidempää metsästyksen kieltoa ja 7 esitti pyyn osalta metsästyksen kieltoa. Yksi riistanhoitoyhdistys esitti teeren metsästyskieltoa lyhyemmäksi ajaksi. Osa riistanhoitoyhdistyksistä esitti, että metsolla, teerellä ja pyyllä pitäisi olla yhtenevät metsästysajat metsästyksen valvonnan helpottamiseksi.

Lausuntojen johdosta asetusehdotukseen ja perustelumuistioon on korjattu teknisiä virheitä.

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.9.2017.

Liite: Suomen riistakeskuksen esitys metsäkanalintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2017–2018, 18.8.2017